

De Illusie van Vrijheid: Van Hard Bevochten Rechten tot Onderdrukking in Naam van Geopolitieke Loyaliteit

“De illusie van vrijheid zal blijven bestaan zolang het winstgevend is om de illusie in stand te houden. Op het moment dat de illusie te duur wordt om te onderhouden, zullen ze gewoon het decor neerhalen, de gordijnen opzij schuiven, de tafels en stoelen aan de kant zetten en zul je de bakstenen muur aan de achterkant van het theater zien.”

Deze woorden, toegeschreven aan de iconoclastische muzikant en maatschappijkritikus Frank Zappa uit de late jaren 1970, vatten een diep cynisme over de broosheid van democratische vrijheden samen. Zappa's metafoor suggereert dat de kenmerken van vrijheid – vrije meningsuiting, vergadering en protest – niet inherent of eeuwig zijn, maar performatieve elementen die door de machthebbers alleen in stand worden gehouden zolang ze bredere belangen van controle, winst of stabiliteit dienen. Wanneer dissent deze fundamenten bedreigt, brokkelt de façade af en onthult zich het autoritaire mechanisme eronder. In de context van de voortdurende Gaza-crisis en de uitlopers daarvan in westerse democratieën, voelt Zappa's inzicht griezelig profetisch aan. Dit essay onderzoekt hoe mensenrechten, verre van welwillende geschenken van verlichte staten, zijn gesmeed door eeuwen van brute strijd; hoe westerse naties zoals Duitsland, het VK, de VS, Frankrijk, Nederland en Canada deze rechten steeds meer hebben opgeschort of verlaten om pro-Palestina-activisme te smoren; hoe deze binnenlandse onderdrukking de behandeling van Palestijnen in de bezette Westelijke Jordaanoever weerspiegelt; en ten slotte hoe het Gaza-conflict de prioritering van onvoorwaardelijke steun aan Israël door westerse regeringen en media blootlegt – geïllustreerd door Duitslands doctrine van *Staatsräson* – boven de fundamentele rechten van hun eigen burgers.

De Gesmede Fundamenten: Een Geschiedenis van Mensenrechten Door Strijd en Offer

Mensenrechten, zoals we ze vandaag in westerse democratieën begrijpen, zijn geen abstracte idealen die door welwillende heersers zijn geschonken, maar de getekende erfenissen van meedogenloze gevechten tegen tirannie, ongelijkheid en onderdrukking. Hun evolutie gaat millennia terug, maar het moderne kader ontstond uit een tapijt van filosofische ontwakingen, revoluties en grassroots-bewegingen die concessies afdwongen van terughoudende machten. Een van de vroegste mijlpalen die vaak wordt aangehaald is de Cyrus-cylinder uit 539 v.Chr., een oud Perzisch artefact met inscripties die religieuze tolerantie en de afschaffing van slavernij in veroverde gebieden bevorderen, hoewel de interpretatie ervan als een “mensenrechtenhandvest” onder historici wordt betwist. Dit artefact

symboliseert een vroege erkenning dat rechten universeel kunnen zijn, niet slechts privileges voor de elite.

In middeleeuws Europa markeerde de Magna Carta van 1215 een cruciaal confrontatie tussen Engelse baronnen en koning Jan, waarbij principes zoals due process en beperkingen op willekeurige koninklijke macht werden vastgelegd – principes die door gewapende rebellie en onderhandeling werden afgedwongen, niet uit koninklijke genade. De Renaissance- en Verlichtingsperioden versterkten deze ideeën, met denkers als John Locke, Jean-Jacques Rousseau en Voltaire die natuurlijke rechten op leven, vrijheid en eigendom als inherent aan de mensheid articuleerden, en daarmee goddelijk-recht-monarchieën uitdaagden. Deze filosofieën voedden de Amerikaanse Revolutie (1775–1783) en de Franse Revolutie (1789–1799), waarin kolonisten en burgers opstonden tegen koloniale uitbuiting en absolutisme. De Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring (1776) proclameerde “onvervreembare Rechten”, terwijl Frankrijks Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger (1789) gelijkheid en vrijheid van meningsuiting vastlegde – documenten geboren uit bloedvergieten, guillotines en de omverwerping van imperia.

Toch waren deze vroege overwinningen onvolledig, vaak met uitsluiting van vrouwen, tot slaaf gemaakten en inheemse bevolkingen. De 19e eeuw zag abolitionistische bewegingen, zoals de transatlantische strijd tegen slavernij geleid door figuren als Frederick Douglass en Harriet Tubman in de VS, culminerend in de Burgeroorlog (1861–1865) en het 13e Amendement. Suffragettes in het VK en de VS, die arrestaties, dwangvoeding en publieke minachting doorstonden, verwierven stemrecht voor vrouwen door campagnes zoals de Seneca Falls-conventie (1848) en de Women’s Suffrage Procession van 1913, leidend tot het 19e Amendement (1920) in de VS en gedeeltelijk kiesrecht in het VK (1918). De 20e eeuw intensiveerde deze strijd te midden van globale oorlogen en dekolonisatie. De gruwelen van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust leidden tot de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UDHR) in 1948, opgesteld onder leiding van Eleanor Roosevelt bij de Verenigde Naties, die vrijheden van meningsuiting, vergadering en bescherming tegen willekeurige arrestatie codificeerde. Dit was geen top-down geschenk; het weerspiegelde de antifascistische verzetsbewegingen in heel Europa, waar partizanen en burgers de nazi-bezetting met immense kosten bevochten.

Na-oorlogse perioden zagen burgerrechtenbewegingen die systemisch racisme confronteerden: Martin Luther King Jr.’s geweldloze campagnes in de VS werden geconfronteerd met politiehonden, brandspuiten en moorden, en leverden de Civil Rights Act (1964) en Voting Rights Act (1965) op. In Europa breidden arbeidersstakingen, antikoloniale opstanden in Algerije en India, en studentenrevoltes zoals de Franse Mei 1968-protesten sociale en economische rechten uit, en beïnvloedden het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (1966). Meer recentelijk werden LGBTQ+-rechten bevorderd door de Stonewall-rellen (1969) en AIDS-activisme, terwijl inheemse bewegingen zoals die bij Standing Rock (2016) voortdurende gevechten tegen milieu- en landrechten-schendingen benadrukken. Doorheen werden deze rechten niet “gegeven” maar afgedwongen door offers – stakingen, marsen, boycotts en soms gewapend verzet – ons herinnerend dat vrijheden concessies zijn van de macht, herroepbaar wanneer ongemakkelijk.

De Erosie van Rechten: De Onderdrukking van Pro-Palestina-Dissent door Westerse Democratieën

In een bittere ironie hebben juist de naties die deze hard bevochten rechten verdedigen, in recente jaren deze effectief opgeschort of verlaten om kritiek op Israëlisch beleid te smoren, met name te midden van het Gaza-conflict dat sinds oktober 2023 escaleert. Deze onderdrukking, gedocumenteerd door mensenrechtenorganisaties, manifesteert zich door excessief politieoptreden, juridische overreach en het gelijkstellen van legitiem protest aan extremisme of antisemitisme, en onthult hoe vrijheden voorwaardelijk zijn aan afstemming op staatsbelangen.

Duitsland is een voorbeeld bij uitstek, waar autoriteiten dekenverboden op pro-Palestina-demonstraties hebben opgelegd, leidend tot gewelddadige ingrepen. In 2025 veroordeelden VN-experts Duitslands "aanhoudende patroon van politiegeweld en onderdrukking", met verwijzing naar willekeurige arrestaties, fysieke mishandelingen van vreedzame demonstranten en de criminalisering van slogans zoals "From the river to the sea". Een Berlijnse rechtbank oordeelde in november 2025 dat de afgelasting van een pro-Palestina-conferentie in april onwettig was, toch houden dergelijke interventies aan, inclusief deportaties en financieringssnijden voor solidariteitsgroepen. De Linkse Partij heeft aangedrongen op een einde aan deze "onderdrukking", echoënd Amnesty Internationals waarschuwingen voor autoritair kruipen.

Het VK heeft antiterrorismewetten uitgebreid onder wetten zoals de Public Order Act (2023), resulterend in meer dan 9.700 arrestaties voor "beledigende" sociale-mediaposts in 2024 alleen, velen gerelateerd aan Palestina-bevordering. Protesten ondervinden massale detenties, met honderden gearresteerd bij pro-Palestina-marsen met terrorismekosten tegen groepen zoals Palestine Action. Human Rights Watch en Big Brother Watch veroordelen dit als het verstikken van vrije meningsuiting, met prioritering van orde boven rechten die door historische strijd zoals de Peterloo Massacre werden gewonnen.

In de VS vonden meer dan 3.000 arrestaties plaats bij campus-encampments van 2023-2025, met politie die chemische irritantia gebruikte en deportatiedreigingen. Staten zoals Florida stellen antizionisme gelijk aan antisemitisme, onderzoeken groepen en verbieden BDS-deelname in contracten, en wapenen wetten tegen academische vrijheid.

Frankrijk heeft collectieven zoals Urgence Palestine ontbonden onder antiterrorismevoorwendsels, met meer dan 500 detenties bij rallies en nieuwe wetsvoorstellen die "terroris-meverheerlijking" of het ontkennen van Israëls bestaan criminaliseren. Amnesty bekritiseert deze als brede onderdrukkingen, echoënd de staatshistorie van het neerslaan van dissent uit de Algerije-oorlog-tijd.

Nederland, na het geweld in Amsterdam in 2024, stelde voor paspoorten in te trekken van "antisemitische" individuen – vaak code voor Gaza-kritici – en groepen zoals Samidoun te verbieden. Een nieuwe taskforce heeft geleid tot protestverboden, spiegelend Duitslands glijbaan.

Canadas verordeningen in steden zoals Toronto beperken protestlocaties, met universiteitsingrepen en federale druk om “extremistische” groepen te verbieden, in strijd met het Charter of Rights and Freedoms. Deze acties, volgens FIDH, vertegenwoordigen een “aanhoudende aanval” op protestrechten in het hele Westen.

Parallellen van Onderdrukking: Westerse Burgers Echoën het Lot van Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever

Deze binnenlandse clampdown behandelt westerse burgers – met name die in pro-Palestina-bewegingen – steeds meer als interne “anderen”, onderwerpend aan surveillance, geweld en willekeurige detentie die parallel loopt met de ervaringen van Palestijnen op de bezette Westelijke Jordaanoever. Daar is settler-geweld en militair overreach dramatisch geëscaleerd in 2025, creërend een regime van terreur dat westerse demonstranten nu in microkosmos ervaren.

Op de Westelijke Jordaanoever plegen Israëlische settlers, vaak gesteund door het leger, aanvallen op Palestijnse huizen en land, inclusief mishandelingen, brandstichting en landinbeslagnames, met geweld op een all-time high. Het 2025-rapport van Human Rights Watch documenteert gedwongen verplaatsingen door “geweld en de angst voor geweld”, met het leger dat gemeenschappen verdrijft met gebruik van dodelijk geweld en nalaten settler-aanvallen te voorkomen. Willekeurige arrestaties bij checkpoints zijn routine: Palestijnen ondervinden vernedering, mishandelingen en detentie zonder aanklacht op onbepaalde termijn, onder een duaal rechtssysteem waarin settlers straffeloosheid genieten terwijl Palestijnen militaire rechtbanken doorstaan. OCHA-rapporten detailleren verwoestende invallen, foltering in gevangenschappen en bewegingsbeperkingen die het dagelijks leven uithollen, met meer dan 500 Palestijnen gedood door troepen of settlers in 2025 alleen.

Westerse burgers die deze onrechtvaardigheden protesteren ondervinden analoge tactieken: politiecheckpoints bij demonstraties leiden tot willekeurige stops en searches; geweldloze activisten doorstaan mishandelingen en chemische wapens, vergelijkbaar met settler-militaire collaboraties. In Duitsland en de VS spiegelen doxxing en deportatiedreigingen Westoever-verdrijvingen, terwijl VK- en Franse verboden op bijeenkomsten landtoegangsontkenningen echoën. Deze convergentie onderstreept een geglobaliseerde onderdrukking: terwijl Palestijnen settler-kolonialisme weerstaan, dagen westerse dissenters medeplichtigheid eraan uit, alleen om staatsgeweld te ontmoeten dat hen als bedreigingen voor dezelfde orde behandelt.

De Cirkel Sluiten: Gaza's Blootlegging van Westerse Prioriteiten en de Broosheid van Rechten

Het Gaza-conflict, met zijn verwoestende tol – tienduizenden doden en wijdverbreide vernietiging – heeft uiteindelijk blootgelegd hoe westerse regeringen en media geopolitieke allianties met Israël prioriteren boven de rechten die hun burgers hebben bevochten om

te verwerven. Duitslands *Staatsräson* – zijn “staatsrede”-doctrine die Israël’s veiligheid als niet-onderhandelbaar framed vanwege Holocaust-verzoening – belichaamt dit, rechtvaardigend de onderdrukking van pro-Palestina-stemmen als bescherming tegen antisemitisme, zelfs terwijl VN-experts het als discriminerend veroordelen. Vergelijkbare dynamieken heersen elders: de VS’ jaarlijkse 3,8 miljard dollar hulp aan Israël overstijgt binnenlandse vrije-meninguitingszorgen, terwijl VK- en Franse beleidslijnen aansluiten bij NAVO- en EU-standen die Israël begunstigen.

Mediabias versterkt dit: Een 2025 Media Bias Meter-analyse van 54.449 artikelen vond dat westerse media “Israël” veel sympathieker vermelden dan “Palestina”, met prioritering van Israëlische narratieven en bagatellisering van Palestijns lijden. Studies onthullen systematische biases, zoals het passief framen van Palestijnse doden terwijl Israëlische slachtoffers worden vermenschlijkt, echoënd Koude Oorlog-prioriteringen van westerse belangen. Terwijl sociale media dit tegenwerkt met ongefilterde Gaza-beelden, onthullen mainstream media’s falen – beschuldigd van “witwassen” door Al Jazeera – medeplichtigheid in het in stand houden van de “illusie”.

Zappa’s bakstenen muur verschijnt hier: wanneer vrijheden zoals meningsuiting, protest en boycots de steun aan Israël uitdagen, worden ze “te duur” geacht om te onderhouden. Gaza’s blootlegging dwingt een afrekening – zullen burgers de rechten heroveren die hun voorouders bevochten, of de scenery laten vallen, onthullend de permanentie van autoritarisme? Het antwoord ligt in hernieuwde strijd, opdat de illusie niet onherroepelijk wordt.

Referenties

- Amnesty International. “Duitsland: Autoriteiten Moeten Einde Maken aan Onderdrukking van Palestina-Solidariteit.” Amnesty International, oktober 2025.
- Arab Center Washington DC. “Onderdrukking van Palestina-Bevordering in het Westen: Trends en Tegenmaatregelen.” Arab Center Washington DC, 2025.
- BC Civil Liberties Association. “Gemeentelijke Verordeningen die Protesten Beperken in Canadese Steden.” BCCLA Reports, 2024–2025.
- Canadian Dimension. “Politie-Ingrijpen bij Universiteitsencampments: Een Schending van Fundamentele Vrijheden.” Canadian Dimension, mei 2025.
- FIDH (International Federation for Human Rights). “Aanhoudende Aanval door Westerse Democratieën op het Recht tot Protest in Solidariteit met Palestina.” FIDH Report, 2025.
- Human Rights Watch. “Verenigde Staten: Onderdrukking van Campusprotesten.” Human Rights Watch, 2025.
- Human Rights Watch. “Westelijke Jordaanoever: Israëlische Troepen en Settlers Escaleren Geweld en Gedwongen Verplaatsing.” Human Rights Watch Report, 2025.
- International Civil Liberties Monitoring Group. “Systematische Onderdrukking van Pro-Palestina-Activisme in Canada.” ICLMG, 2025.
- Media Bias Meter. “Analyse van Westerse Mediadekking van het Israël-Palestina-Conflict, 2023–2025.” Media Bias Meter Study, 2025.
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). “VN-Experts Bezorgd over Aanhoudend Patroon van Politiegeweld en Onderdrukking van

Palestina-Solidariteit in Duitsland." OHCHR Statement, 16 oktober 2025.

- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). "Westelijke Jordaanoever: Bescherming van Burgers Rapport." OCHA, 2025.
- Zappa, Frank. Interview-citaat breed toegeschreven in collecties van zijn uitspraken over regering en vrijheid, circa 1970s-1980s.